

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige

Nr 3, 2012–Årgång 16

I det här numret:

Ordförandens spalt 2-3

Andra arrangemang 3

Noterat 4

WWW.JUDGEN.SE

Du har väl inte missat

JSS egen webbplats?

Där kan du bl.a. få

information om

föreningen, kommande

möten och hitta gamla

nummer av

Mishpologen.

Välkomna till kommande medlemsmöten!

Tisdagen den 23 oktober kl 17.00, Riksarkivet Marieberg

Besök på Riksarkivet med guidning

Lars Hallberg och Mikaela Nybohm vid Riksarkivet berättar för oss vad man kan finna i Riksarkivets samlingar (både Marieberg och Arninge) med fokus på handlingar av stor betydelse för judisk släktforskning som uppehållstillstånd, medborgarskapsansökningar, judiska församlingens arkiv m.m.

Glöm inte att skicka föransmälan till a.grunewald@telia.com !

Onsdagen den 5 december kl 18.00, Judiska Centret, Nybrogatan 19

Sonja Lindstrand berättar om familjen Meyer i Göteborg - arbete med samlade papper från 4 generationer.

"...en stor mängd dokumentation om min mamma Ruth Meyers familj kom efter hennes död så småningom att hamna hos mig. Jag har under bortåt 10 års tid trängt in i och ordnat upp materialet, som nu i original är placerat i Länsarkivet i Göteborg. Det roligaste och mest tidskrävande har varit att läsa och skriva av alla brev - flera hundra tror jag.

Materialet finns i utskrift i pärmar på Judiska biblioteket i Stockholm, Länsarkivet i Göteborg och hos mig..."

Sonja fick Judiska Släktforskningsföreningens stipendium 2011 för denna insats.

Glöm inte att skicka föransmälan till a.grunewald@telia.com !

Ordförandens spalt

Mitt i sommaren var jag på judisk släktforsarkonferens i Paris. IAJGS – International Association of Jewish Genealogical Societies hade förlagt sin årliga konferens till Europa. Släktforskning är kanske inte det som drar mest mitt i sommaren, men så var den här sommaren både i Sverige och i Paris en av de kyligare och med mycket regn. Det gjorde det givetvis lättare att sitta inomhus och lyssna på föredrag och jag var inte ensam. 700 släktforskare från hela världen – mest amerikaner hade mött upp kring sitt intresse för judisk släktforskning. Deltagare från Skandinavien lyste med sin frånvaro. Vi var två - en danska och jag.

Själv medverkade jag med två inslag. Första dagen satt jag i en panel med företrädare för judiska släktforskningsföreningar från tio olika länder i Europa. Vi hade 15 minuter var på oss att presentera vår verksamhet. Det visade sig att det fanns många beröringspunkter. Bredvid mig satt ordföranden för judiska släktforskningsföreningen i Holland. Deras verksamhet följde i stort den som vi själva bedriver men med dubbelt så många medlemmar. Deras medlemsblad heter t o m Misjpage.

Konferensen höll på i fyra dagar och varje dag hade man ett 40-tal föredrag eller workshops att välja mellan. Därtill fanns det särskilda seminarier för olika ländergrupper. Så har man sitt ursprung t ex i Galizein eller Litauen så kunde man möta likasinnade. Jag deltog själv en dag i den ungerska gruppen och en annan dag i den österrikiska-tjeckiska gruppen.

Tillsammans med en vän från Israel Paul King föreläste jag dessutom om hur man forskar när man har sina rötter i vad som idag är Tjeckien.

Ett föredrag som gjorde stort intryck på många hölls av Zsuzsanna Toronyi chef för det Judiska Arkivet i Budapest. Hur presenterar man dammiga arkivalier från 1800- och 1900-talets Ungern på ett intressant sätt. Jo genom att först visa en amatörfilm från mellankrigstiden

Ungern som visade ett judiskt bröllop. Man fick se brudparet anlända till synagogan i bil. Det var bilder på rabbinen och på flera av gästerna och det hotell som dessa bodde på samt på mottagningen hemma hos brudens föräldrar. Som ni förstår var det högborgerligt judisk bröllop. Filmen var bara på ett par minuter, men innan föreläsaren spelade upp den sa hon till oss åhörare att titta noggrant på den. Efter att filmen hade visats började hon bit för bit analysera vad vi sett för att tillslut komma fram till vilka brudparet var, var och när vigseln ägde rum, vad rabbinen hette och vilket hotell som bröllopgästerna bodde på. Det gjorde hon med hjälp av olika internetsidor samt material från judiska församlingens arkiv samt andra arkiv. Med hjälp av modesiter, siter för gamla bilar, siter med bilder av ungerska rabbiner etc kom hon fram till vilka

brudparet var. Något som hon själv inte heller visste. Filmen hade bara hittats bland en massa gamla handlingar som i sig inte röjde något om vilka brudparet var eller när bröllopet ägde rum.

Sista dagen av konferensen var avsatt till olika studiebesök. Jag tog till fallet att besöka Camondo museet och få en guidning av de kvarter i Paris där den judiska högborgerligheten levde och verkade 1850 -1940.

Familjen Camondo var sefarder. De var ursprungligen från Spanien men hade liksom andra sefarder tagit sin tillflykt till Turkiet och Italien för att i mitten av 1800-talet flytta till Paris och Wien. En bror till min farfarfarfarsfarmor var gift in i den österrikiska grenen.

Ordförandens spalt (forts)

Men museet handlar om den franska grenen som kom från Konstantinopel till Paris i mitten av 1800-talet och skapade sig en förmögenhet och byggde sitt eget palats, som idag är museum. Camondos var stora konstmecenater. Familjens historia var inte unik utan bara ett exempel på judiska familjer som från att ha varit samhällets outsiders blev dess insiders. En av familjen Camondos middagsgäster var Marcel Proust men också många andra av dåtidens främsta konstnärer och författare. Inte långt från familjen Camondos hus låg en annan judisk familjs palats. De hette Ephrussi och hade gjort en liknande klassresa som Camondos. Ephrussi var askenazer från Odessa och blev rika på spannmål. De byggde palatsliknande hus både i Wien och i Paris. Om den släktens uppgång och fall kan man läsa om i den kritikerrosade boken "Haren med bärnstensögonen" skriven av Edmund De Waal och nyligen utgiven även på svenska. Camondo och Ephrussi är båda exempel på judiska familjer som gjorde sig stora förmögenheter under 1800-talet och början av 1900-talet. Rothschild är den mest kända och familjen Rothschild hade också ett palats i den besökta delen av

Paris. Men till skillnad från släkten Rothschild som hade en gren i England så gick både Ephrussi och Camondos under som finansfamiljer i och med Förintelsen. Den franska grenen av släkten Camondo dog helt ut i och med att Beatrice de Camondo och hennes make Leon Reinach internerades i Drancy och sedan mördades i Auschwitz. Kvar är deras villa på rue de Monceau som idag är ett museum väl värt att besöka.

Judiska museet i Paris hade för några år sedan en utställning om familjen Camondo. Utställningen visade bl a i många dokument den likgiltighet som under andra världskriget och många år efteråt var utbredd i det franska samhället inför familjen Camondos öde. Eller som en reporter i Le Monde skrev om utställningen: " Dessa dokument visar hur den franska regeringen uttryckte sin tacksamhet till ättlingarna till dem som hade överväldigade landet med ovärderliga konstdonationer".

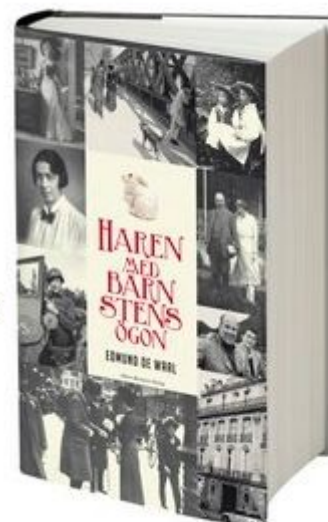
Thomas Fürth

Mer information om Musée Nissim De Camondo:

<http://www.lesartsdecoratifs.fr/english-439/nissim-de-camondo-742/>

Mer information om IAGS och deras årliga släktforskningskonferenser:

<http://www.iajgs.org/index.php>

Information om föredrag anordnade av andra organisationer

4 november kl 17.00 på Judiska Museet Hälsingegatan 2 i Stockholm

Det judiska Wien 1850 - 1938

Docent Thomas Fürth berättar med utgångspunkt i Edmund de Waals kritikerrosade bok "Haren med bärnstensögon"

Arrangör: Judiska Museets Vänförening

Obligatorisk föransmälan: e-post program@judiska-museet.se eller mån-fre 9-16 på tel 08-557 735 64.

17 - 18 november Limmud på Norra Real vid Jarlaplan i Stockholm

Föredrag bl a om judisk historia - mer information kommer på www.limmud.se

Limmuds programförklaring

Alla äger kunskap de kan lära ut och alla kan lära sig av andra" - under det mottot bildades Limmud 1980 i England. Idag arrangeras det Limmud aktiviteter i mer än 25 länder, däribland Kina, Australien, Ryssland och Argentina. Vi samlas nu för femte året i Stockholm runt principerna om ett ickehierarkiskt, lustfyllt och inkluderande lärande.

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska
Släktforskningsföreningen i Sverige

Föreningens ändamål är att främja intresset för judisk släktforskning och sprida kunskap om källor, litteratur och metoder för att finna judiska rötter och släktingar.

Varje år kommer 4 nummer av vårt medlemsblad Mishpologen ut. Mishpologen skickas till nya medlemmar ut via e-post. Tidigare medlemmar får gärna byta från pappersupplaga till utskick via e-post. Det är miljövänligt och sparar pengar åt föreningen.

Anmäl gärna e-post till a.grunewald@telia.com

JUDISKA SLÄKTFORSKNINGSFÖRENINGEN I SVERIGE

Ordförande: Thomas Fürth

JEWISH GENEALOGICAL SOCIETY OF SWEDEN

Observatoriegatan 6, 113 29 Stockholm

c/o Maynard Gerber

Tfn: 08-33 05 16/ 070-657 12 42

Box 7427

E-post: fuerth.thomas@gmail.com

103 91 STOCKHOLM

Mishpologen och www.judgen.se

Pg: 437 28 62–5

Ansvarig utgivare och redaktör: Björn Fagerstedt

Kassör: Bertil Oppenheimer

Tfn: +46–70–997 24 27 e-post: bjorn.fagerstedt@judgen.se

e-post: bertil.oppenheimer@bdo.se

Stocken-Snabbtryck AB, Tryckort: Sollentuna, 2012

Noterat inom judisk släktforskning

Sütterlin eller gammal tysk skrivstil

På vårt senaste möte nämnde fördragshållaren Torkel Wächter något om gammal tysk skrivstil, kallad Sütterlin. Mer om detta finner du på

<http://de.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCtterlinschrift>

<http://www.suetterlinschrift.de/Englisch/Titel.htm>

Ny kurs i judisk släktforskning planeras

Föreningen planerar att starta en ny kurs i judisk släktforskning. Kursen startar när tio personer anmält sig för att delta.

Om du är intresserad, kontakta Thomas Fürth genom e-post fuerth.thomas@gmail.com

Judisk släktforskning som spel

Andras Koltai i Budapest (www.jewishroots.hu) har utvecklat ett spel i form av en app för iOS (iPod/iPhone/iPad).

Appen kallas Famble och är ett ordsökarspel, där orden man ska leta efter är judiska efternamn. Förmodligen är detta världens första spel/app i sitt slag. Den kan laddas ned från iTunes/Appstore här:

<http://itunes.apple.com/us/app/famble/id543534434?l=hu&ls=1&mt=8>

FamilySearch har US Census från 1940

www.familysearch.org har nu färdigställt indexering av 1940 års amerikanska folkräkning. Alla 50 delstater finns sökbara online.

Virtual Shtetl nu också med information om shtetls i dagens Vitryssland

Virtual Shtetl är ett "online-museum" med information om shtetls framförallt i Polen. Nu har man också gått vidare med shtetls som låg i dagens i Vitryssland. Webplatsen återfinns med följande länk:

<http://www.sztetl.org.pl/en//>

